

El centenari del naixement de Pompeu Fabra

CRÀ'NICA SOCIAL. El 1968, en la commemoraciã del centenari del naixement de Pompeu Fabra, la majoria de ciutats i pobles de Catalunya van dedicar homenatges a l'il·lustre filãleg i gran mestre. Manresa no en va ser una excepciã.

Nascut a la vila de Gràcia de Barcelona el 20 de febrer de 1868, fou el més petit de dotze germans, només dos dels quals van arribar a l'edat adulta. Quan tenia cinc anys fou proclamada la Primera República espanyola (1873), durant la qual el seu pare fou escollit alcalde de Gràcia. Inicia els estudis d'enginyeria industrial, que alterna de forma autodidacta amb la filologia. Ja l'any 1891, l'editorial de L'Avenç li publicà *Ensayo de gramática de catalán moderno*, on descriu per primera vegada amb metodologia científica la llengua parlada amb acurada transcripció fonètica. També emprèn una campanya lingüística a la revista *L'Avenç*, encaminada a intents científics de sistematització de la llengua que provocaren polèmiques, però constituïren la llavor de la futura normativització.

El 1906 va participar en el 1r Congrés Internacional de la Llengua Catalana amb la conferència *Qüestions d'ortografia catalana*. Prat de la Riba li encarregà un projecte de normativització lingüística del català, essent nomenat fundador de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. A partir de 1918, amb la publicació de la *Gramàtica catalana*, comencen els treballs filològics de Fabra, que culminen el 1932 amb la publicació del *Diccionari general de la llengua catalana*. Morí a Prada de Conflent el dia de Nadal de 1948.

Pel que fa a la commemoració de l'any Fabra a Manresa, des de l'Ajuntament es va promoure una comissió d'entitats, relacionades en una llarga llista que figura en la fotografia, per celebrar dignament el centenari, que tingué lloc al Teatre Conservatori dissabte dia 21 de setembre de 1968, amb destacada presència de públic.

A la presidència, Pere Bohigas, erudit i doctor en lletres; a la seva dreta, Josep Miracle, escriptor i deixeble de Pompeu Fabra, i a l'esquerra, Joan Triadú, escriptor i crític literari. Als extrems de la taula, els manresans Josep Calmet Safont, professor de llengua catalana, i el Dr. Josep M. Gasol Almendros, cronista oficial de la ciutat, que va conduir l'acte. Curiosament, la majoria d'ajuntaments van celebrar l'any Pompeu Fabra proposant la participació d'entitats culturals, tal com es va fer a Manresa. L'Ajuntament hi va ser present, a la llotja principal del Teatre Conservatori, amb el tinent d'alcalde de Cultura, Jaume Puigbó Vilarasau, acompanyat dels regidors Ricard Puig Vilajuana i Emili Vilanova Ribas.

Una instantània de l'acte a Manresa que va portar-se a terme al Teatre Conservatori. Foto: Arxiu Comarcal del Bages